

Ældreområdet 2017

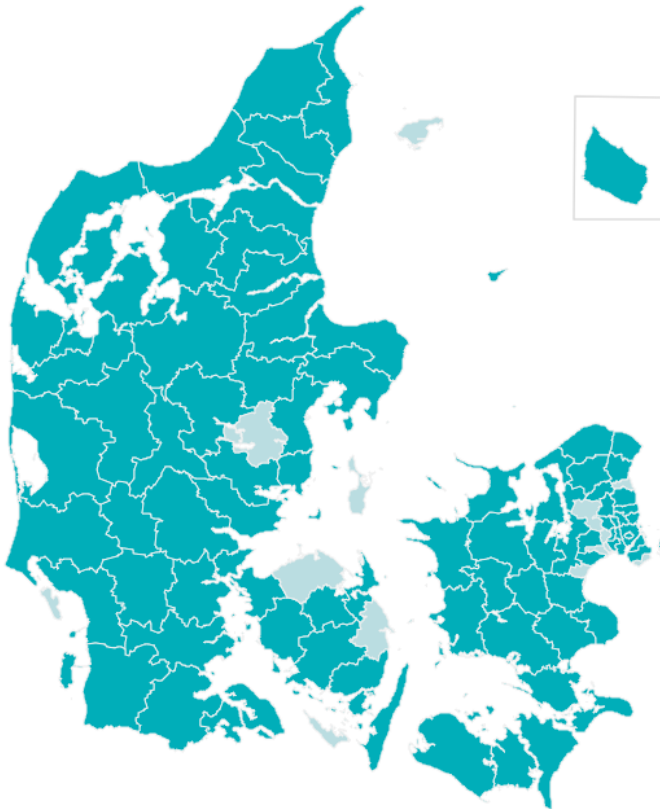
FOA præsenterer her 2. udgave af status på ældreområdet. Analysen samler de mest centrale tal på ældreområdet.

Ny banebrydende undersøgelse om normeringer på plejecentre viser meget store forskelle	2
Antal ansatte på ældreområdet per 80+ årige.....	2
Budgetter til ældreområdet	4
Flere ældre	4
Udgifter pr. ældre over 65 år er faldet.....	4
Hjemmehjælp: Samlet set færre timer og færre modtagere	5
Modtagere af privat hjemmehjælp	7
Behov for øget arbejdsstyrke	8

Ny banebrydende undersøgelse om normeringer på plejecentre viser meget store forskelle

FOA har sammen med Ældresagen fået VIVE til at undersøge normeringerne på plejecentrene. Det er den første analyse af sin art, som viser kommunale forskelle i normeringerne. Undersøgelsen viser, at der er markante variationer i normeringen på tværs af plejecentre. På dagvagter på hverdage varierer normeringen fra 1,1 beboere pr. medarbejder og op til 5,3 beboere pr. medarbejder.

De mest markante forskelle i normeringen findes på nattevagterne. På nattevagter i hverdagene varierer normeringen fra 6 beboere pr. medarbejder og op til 42 beboere pr. medarbejder. Klik på kortet for at se variationerne.

[Normeringer på danske plejecentre, 2017 \(VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd\)](#)

Antal ansatte på ældreområdet per 80+ årige

Antallet af ældre over 80 år er steget med 19.358 personer i perioden 2012-2017. Det er en stigning på 8,4 %. Til sammenligning er antallet af social- og sundhedspersonale, der arbejder på ældreområdet faldet med 5.844 personer, hvilket er et fald på 8 %. Det samlede antal ansatte på ældreområdet er faldet med 736 i samme periode. Disse udviklinger påvirker forholdet mellem ansatte på ældreområdet og antallet af ældre. I 2012 var der således 3,15 ældre pr. ansat på SOSU-overenskomsten. I 2017 er det samme tal 3,72, hvilket er en stigning på 17,8 %. Det er en markant stigning i antallet af ældre pr. ansat på SOSU-overenskomsten.

Tabel 1 - Ansatte på ældreområdet og ældre over 80 år, 2012-2017

	2012	2017	2012-2017	2012-2017 (%)
Ansatte i alt	100.682	99.946	-736	-0,7
SOSU'er samlet	73.036	67.192	-5.844	-8,0
Ældre over 80 år	230.363	249.721	19.358	8,4
Ældre pr. ansat	2,29	2,50	0,21	9,2
Ældre pr. SOSU	3,15	3,72	0,56	17,8

Kilde: krl.dk (alle fuldtidsansatte på konto nr. 5.32, tilbud til ældre og handicappede), og statistikbanken.dk (FOLK1A, data fra januar måned).

Blandt de største stillingsgrupper er antallet af social- og sundhedsassistenter steget markant med 5.990 personer (38,6 %). Den stigning modsvares af et lille fald blandt social- og sundhedshjælpere og ikke uddannet social- og sundhedspersonale. Men der har også været et fald blandt hjemmehjælpere, som er nogle af de grupper, der på vej ud af arbejdsmarkedet. Og samtidig er antallet af elever, som også indgår i opgørelsen, faldet markant.

Tabel 2 – Fuldtids ansatte på ældreområdet fordelt efter stillinger

	2012	2017	2012-2017	2012-2017 (%)
I alt	100.682	99.946	-736	-0,7
Social- og sundhedshjælpere	31.110	29.565	-1.546	-5,0
Social- og sundhedsassistenter	15.503	21.493	5.990	38,6
Sygeplejersker	6.451	7.957	1.506	23,3
Elever, hjælper-	4.749	2.570	-2.179	-45,9
Social- og sundhedspersonale, ikke-udd.	5.995	4.441	-1.554	-25,9
Socialpædagoger	2.626	4.201	1.575	60,0
Elever, vokselevløn	5.738	2.919	-2.819	-49,1
Sygehjælpere	4.955	3.084	-1.871	-37,8
Ernæringsassistenter	2.187	2.221	33	1,5
Husassistenter	2.437	2.116	-321	-13,2
Ledende sygeplejersker	1.661	1.615	-46	-2,8
Omsorgs- og pædagogmedhjælpere	1.101	1.610	509	46,2
Ergoterapeuter	1.000	1.525	524	52,4
Hjemmevejledere	1.227	1.475	248	20,2
Ledere/mellemledere	1.239	1.064	-175	-14,1
Hjemmehjælpere	1.843	839	-1.005	-54,5
Øvrige grupper	10.858	11.253	395	3,6

Kilde: krl.dk (offentligt ansatte på ældreområdet, konto 5.32)

Budgetter til ældreområdet

Kommunernes midler til ældreområdet er faldet med 29 mio.kr. fra 2016 til 2017, hvis man medregner de forskellige finanslovspuljer, der er kommet til området. For den enkelte borger over 80 år er dette et fald på 2,4 procent.

Ældreudgifter 2016-2017

2016	2017	16-17	Udvikling i udgifter pr. 80+ årig pct.
48.957 mio.	48.928 mio.	- 29 mio.	-2,4%

Kilde: "Udviklingen i udgifter til ældrepleje pr. 80+ årig fra 2016-2017" (FOA 2017). Samlede ældreudgifter inkl. finanslovspuljer, i faste priser. Der kan indgå handicapudgifter.

Flere ældre

Tabel 4 viser udviklingen i antallet af ældre over 80 år, hvoraf det fremgår at der er en stigning på 5.963 personer (2,45 %).

Tabel 4 – Udvikling i antal ældre over 80 år

Antal 80+årige 2016	Antal 80+ årige 2017	Udvikling i antal	Udvikling i pct.
243.758	249.721	5.963	2,45

Kilde: statistikbanken.dk (FOLK1A)

Udgifter pr. ældre over 65 år er faldet

Tabel 5 angiver udviklingen i ældreudgifterne pr. 65+ årig i perioden 2012 til 2016. Det ses at udgifterne er faldet fra 2012 til 2016, og at den har været faldende gennem alle årene.

Tabel 5 – Ældreudgifter pr. 65+ årig (2016 priser)

2012	2013	2014	2015	2016	2012-2016 (%)
46.080	44.213	42.813	41.990	41.258	-10,46

Kilde: Noegletal.dk

Hjemmehjælp: Samlet set færre timer og færre modtagere

Der er sket et stort fald i antallet af visiterede hjemmehjælpstimer for personer over 65 år på 6 mio. timer fra 2008 til 2016. Det svarer til et fald på ca. 20 %. Den største del af faldet er sket fra 2010 til 2012. I perioderne før og efter er der en nedadgående tendens i antallet af timer, men i et mere dæmpet tempo.

Figur 1 – Visiterede hjemmehjælpstimer for personer over 65 år om året

Kilde: statistikbanken.dk (AED022). Egne beregninger til at få tal for hele året.

Tabel 6 viser hvordan faldet i det samlede antal hjemmehjælpstimer har fordelt sig på baggrund af alder. Det ses af tabel 6 at især aldersgrupperne mellem 75-90 år har oplevet et markant fald i hjemmehjælpstimer. Denne aldersgruppe samt gruppen af ældre over 90 år er de grupper, som modtager den største andel af de samlede visiterede hjemmehjælpstimer.

Tabel 6 – Visiterede hjemmehjælpstimer om året for personer over 65 år

Mio. timer	2008	2016	2010-2016	2010-2016 (%)
65-66 år	0,85	0,68	-0,17	-20,21
67-69 år	1,34	1,28	-0,06	-4,77
70-74 år	3,03	2,83	-0,21	-6,81
75-79 år	4,55	3,33	-1,21	-26,71
80-84 år	6,38	4,35	-2,03	-31,77
85-89 år	6,86	4,86	-2,00	-29,14
90 år og derover	6,04	5,73	-0,31	-5,15
Total	29,05	23,06	-5,99	-20,63

Kilde: statistikbanken.dk (AED022)

Tabel 7 viser, at andelen af ældre, der modtager hjemmehjælp er faldet fra 2010 til 2016. I 2010 modtog 16,5 procent af borgere over 65 år hjemmehjælp, mens andelen i 2016 var faldet til 11,48

procent. I 2010 modtog 30,65 % af ældre mellem 80-84 år hjemmehjælp, hvor kun 21,21 % i samme alder modtog hjemmehjælp i 2016.

Tabel 7 – Modtagere af hjemmehjælp fordelt på aldersgrupper 65+ årige

	Antal ældre		Modtagere af hjemmehjælp		Andel der modtager hjemmehjælp (%)	
	2010	2016	2010	2016	2010	2016
65-66 år	135.349	131.787	4.620	3.516	3,41	2,67
67-69 år	163.492	212.561	7.559	6.462	4,62	3,04
70-74 år	216.868	292.443	16.508	15.003	7,61	5,13
75-79 år	159.640	193.873	26.349	19.320	16,51	9,97
80-84 år	117.547	125.369	36.025	26.589	30,65	21,21
85-89 år	73.344	74.925	34.906	27.596	47,59	36,83
90 år og derover	36.619	43.464	22.987	24.850	62,77	57,17
Total	902.859	1.074.422	148.955	123.334	16,50	11,48

Kilde: Statistikbanken.dk (AED06 og FOLK1A).

Antallet af hjemmehjælpsmodtagere er faldet i perioden fra 2010 til 2016. Antallet er faldet med 17,35 %. Antallet som udelukkende modtager personlig pleje er steget med 6,55 %, hvorimod antallet der modtager praktisk hjælp er faldet med 20,9 %. Og borgere, der både modtager pleje og praktisk hjælp er faldet med 19,17 procent.

Tabel 8 – Modtagere af hjemmehjælp i perioden 2010 til 2016

	2010	2016	2010-2016 (%)
Modtagere af hjemmehjælp i alt	176.917	146.214	-17,35
Modtagere der udelukkende modtager personlig pleje	18.301	19.500	6,55
Modtagere der udelukkende modtager praktisk hjælp	86.702	68.584	-20,90
Modtagere af både personlig pleje og praktisk hjælp	71.914	58.129	-19,17

Kilde: statistikbanken.dk (AED06). Personer yngre end 65 indgår i denne statistik.

Det gennemsnitlige antal hjemmehjælpstimer per modtager er uændret for alderen 67 år og derover. Af ændringer kan det bemærkes, at for aldersgruppen 67-79 år er det gennemsnitlige antal timer steget, hvorimod for 80-90+ år er det gennemsnitlige antal faldet.

Tabel 9 – Timers hjemmehjælp pr. modtager i gennemsnit

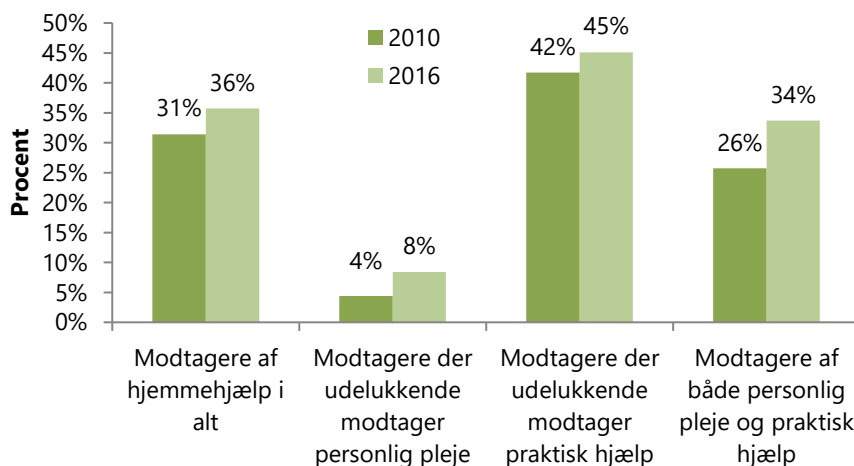
	2010	2016	2010-2016 (%)
Under 65 år	4,2	4,2	0,0
65-66 år	3,9	3,7	-5,1
67 år og derover	3,6	3,6	0,0
67-69 år	3,5	3,8	8,6
70-74 år	3,4	3,6	5,9
75-79 år	3,1	3,3	6,5
80-84 år	3,2	3,1	-3,1
85-89 år	3,6	3,4	-5,6
90 år og derover	5,1	4,4	-13,7

Kilde: Statistikbanken.dk (AED021)

Modtagere af privat hjemmehjælp

Andelen af hjemmehjælpsmodtagere, som benytter private leverandører er steget fra 2010 til 2016. I 2010 benyttede 31 % af modtagerne en privat leverandør. I 2016 var det tal steget til 36 %. Private leverandører står primært for at yde praktisk hjælp. 45 % af modtagerer af praktisk hjælp får denne leveret fra private leverandører.

Figur 2 – Andel af hjemmehjælpsmodtagere, som benytter privat leverandør, 2010-2016.

Kilde: statistikbanken.dk (AED12)

Behov for øget arbejdsstyrke

Antallet af ældre vil stige de næste år. Dermed kommer der et naturligt pres på udgifterne på ældreområdet. Under antagelse om at det nuværende udgiftsniveau pr. borger over 65 år vil være konstant de næste 5 år, da vil udgifterne pr. borger over 65 år stige med 2,67 % årligt. I kroner er dette en stigning på 1,29 mia. kr. om året, og får den 5-årige periode er det en stigning på 5,36 mia. kr. Det skal dog bemærkes at beregningen her ikke tager højde for fremtidige besparelser og effektiviseringer, hvilket naturligt vil sænke udgiftsniveauet pr. borger. Tallene i tabel 10 og 11 er derfor nok lidt til den høje side. Tallene giver dog et billede af det øgede behov for udgifter på ældreområdet de kommende år.

Tabel 10 – Fremskrivning af kommunale udgifter til ældre (65+) (2017-2022)

	Årligt	2017-2022
Øget udgiftsbehov (%)	2,67	14,08
Øget udgiftsbehov (Mia. kr.)	1,29	5,36

Tallene er egne beregninger ud fra data fra følgende kilder: statistikbanken.dk (FRDK117). OIM: "Kommunal udligning – generelle tilskud 2017".

Omregnes ovenstående til arbejdskraft, så vil det betyde at der over den 5-årige periode skal ansættes 9.461 flere social- og sundhedsmedarbejdere på ældreområdet.

Tabel 11 – Fremskrivning af ansættelsesbehov på ældreområdet

Ansatte SOSU'er på ældreområdet i 2017	Øget beskæftigelsesbehov	Nødvendigt antal ansatte SOSU'er i 2022
67.192	9.461	76.652

Tallene er egne beregninger ud fra data fra følgende kilder: statistikbanken.dk (FRDK117). OIM: "Kommunal udligning – generelle tilskud 2017" og krl.dk (alle fuldtidsansatte på konto nr. 5.32, tilbud til ældre og handicappede).